

kathrine.ekeberg@jd.dep.no

Deres ref
201000188

Vår ref
094-11

Dato
15.09.2011

Høring- forslag til politiregisterforskriften – del 1.

Norsk Presseforbund (NP) er fellesorganet for alle norske medier i etiske og redaksjonelt faglige spørsmål. Norsk Redaktørforening (NR) organiserer rundt 750 norske redaktører fra alle typer medier. Å verne om ytringsfriheten og informasjonsfriheten er sentrale mål for begge organisasjonene.

Vi viser til høringsnotatet av 15.06.2011. For våre medlemmer er den delen som vil komme på høring senere, mest relevant. Vi vil likevel knytte noen merknader til dette høringsnotatet, og særlig til de foreløpige vurderingene som kommer i høringsnotatet kap. 7. Det understrekes at våre merknader ikke er uttømmende til denne delen av forskriften.

Til kap. 5: arbeidsmåte og videre fremdrift:

Det fremgår av kapitel 5 at departementet har opprettet en referansegruppe for å sikre "nært samarbeid med de mest aktuelle aktørene". Videre skriver departementet at man "i forbindelse med den endelige utformingen av forskriften [tar] sikte på å etablere bilateral kontakt med ulike organer og institusjoner for å avklare mer detaljerte spørsmål i den grad det skulle vise seg nødvendig".

Medieorganisasjonene, representert ved Norsk Presseforbund og Norsk Redaktørforening, har ved flere anledninger tatt kontakt med Justisdepartementet i forbindelse med dette arbeidet (brev datert 21.06.2010 og 06.01.2011, vedlegg 1 og 2). Selv om det framgår av høringsbrevet at resterende delene av forskriften vil bli sendt på høring i september 2011, vil vi på det sterkeste oppfordre til at medieorganisasjonene blir direkte involvert i dette arbeidet. Enten forut for høringen dersom denne blir forsinket, eller underveis slik departementet signaliserer i høringsnotatets kap. 5.

Til kap. 7: Om delene av forskriften som skal på høring

Kap. 7: Generelle bestemmelser

Departementet skriver her at man vil vurdere om det bør gis utfyllende bestemmelser om utlevering av ikke-verifiserte opplysninger og når det kan være nødvendig at opplysningene utleveres muntlig. Slik § 20 er utformet kan det ikke være noen tvil om at det er behov for en nærmere konkretisering/utdyping av dette både i forskriften og i forarbeidene. Bestemmelsen er svært uklart formulert ("så vidt mulig"), noe som erfaringsmessig fører til at man utleverer mindre enn det man kan, av frykt for å gjøre feil. Sammenhengen mellom taushetsplikt og utlevering av opplysninger i hht. Politiregisterlovens §19 bør også utdypes.

Av samme grunn støtter vi en presisering av at det kun foreligger taushetsplikt dersom gjenstanden er omfattet av § 23(1) eller (2) ledd.

Kap. 8: utlevering av opplysninger

Her savner vi opplysninger om at forskriften også skal erstatte Riksadvokatens rundskriv om "meddelelser til offentligheten om straffesaker, rundskriv R. 2291/80, nr. 1/1981 av 12.2.1981 og Justisdepartementets rundskriv Politiets forhold til massemediene, rundskriv G-56/81-565/81 av 19.2.1981). Det er både foreutsatt og fremgår flere steder i Ot.prp. nr. 108 (2008-2009). Vi viser her til følgende sitater:

"Adgangen til i straffesak å utlevere opplysninger til allmennheten reguleres i lovforslaget til §34. Etter forslaget foreslås denne form for utlevering gitt en vesentlig mer konkret lovmessig forankring enn i gjeldende straffeprosessloven § 61c første ledd nr. 9. Det forutsettes også at den mer konkrete regulering skal gis ved forskrift og ikke ved rundskriv fra riksadvokaten, slik tilfellet er i dag" (s. 18-19)

"Til dette vil departementet bemerke at det må være et klart utgangspunkt at utlevering av opplysninger skal være hjemlet i lov eller forskrift med hjemmel i lov. Man er således enig med utvalget i at utlevering eller dispensasjon fra taushetsplikten ikke lenger bør kunne gis i form av instruks eller rundskriv av for eksempel riksadvokaten." (s.127)

"For kommunikasjon til allmennheten anbefaler politirekommandasjonen at det finnes et klart rettslig grunnlag, jf. politirekommandasjonen punkt 5.3.i, hvor det står «exist a clear legal obligation or authorisation». Et annet aktuelt alternativ i forhold til utlevering til allmennheten kan være der utlevering skjer i den registrertes interesse, jf. politirekommandasjonen punkt 5.3.ii a, for eksempel for å unngå en forveksling. Klart rettslig grunnlag er i samsvar med de krav som følger av EMK artikkel 8. Uskyldspresumpsjonen i EMK artikkel 6 nr. 2 setter grenser for at politiet i sin informasjon under etterforskning fremkommer med argumentasjon som trekker i retning av siktedes skyld." (s. 129)

I kap. 11.11 om utlevering av opplysninger til allmennheten i straffesaker, skriver departementet følgende (s. 131, 11.11.4):

"Departementet slutter seg til utvalgets vurderinger og anbefalinger. Som det fremgår av

forslaget må det gis mer detaljerte regler i forskriften, og det vil i forbindelse med utformingen av disse være naturlig å gå nærmere inn på enkelte av de spørsmål som har vært reist av høringsinstansene.”

Under punkt 11.11.3 i Ot.prp. 108 har blant annet Norsk Presseforbund og Norsk Redaktørforening stilt flere spørsmål som det er naturlig at departementet går nærmere inn på i forbindelse med del 2 i dette forskriftsarbeidet.

Endelig viser vi til s. 310, kommentar til lovens § 34:

Forste ledd gir bare de viktigste rammer og begrensninger i adgangen til å informere allmennheten. I annet ledd gis Kongen adgang til å gi nærmere forskrifter om hvordan adgangen skal benyttes. På samme måte som det 6. juli 2001 ble gitt forskrift om offentlighet i rettspleien, må det i tilknytning til politiregisterloven § 34 gis forskrifter om «utlevering av opplysninger til allmennheten i straffesak».

På bakgrunn av dette mener vi forskriften, i langt større grad enn det departementet skisserer i høringsnotatet, må inneholder klare reguleringer for allmennhetens innsynsrett generelt, og medienes spesielt. Vi viser her til brev fra Norsk Presseforbund og Norsk Redaktørforening datert 6.1.2011 (vedlegg 2) som konkretiserer dette.

Til slutt etterlyser vi en nærmere vurdering av om innsynsretten bør likestilles med retten til kopi /elektronisk kopi, slik Stortingets justiskomite satte som sin forutsetning i merknadene til behandling av innsynsrett etter tvisteloven (Innst O nr 110 (2004-2005), side 46-47). Å likestille innsyn med rett til kopi samsvarer dessuten med forslaget om å oppheve det kunstige skille mellom innsyn og utskrift i innstillingen i pkt 8.2 i ”Delrevisjon av reglene om offentlighet i rettspleien” (Domstoladministrasjonen oktober 2010). I denne forbindelse bør man også vurdere å forskriftsfeste at enkelte opplysninger skal gjøres allment tilgjengelig på nett.

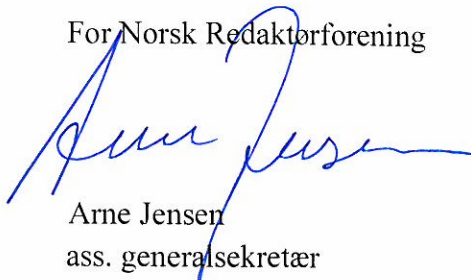
Med hilsen

For Norsk Presseforbund

Kristine Foss
Juridisk rådgiver

For Norsk Redaktørforening

Arne Jensen
ass. generalsekretær